

Inhoud

Voorwoord	2
1. Aanleiding: Oirschot kwam over de brug voor cultuur	4
2. Waarom kunst en cultuur en waarom beleid maken? Onze visie.	4
3. Doel en afbakening.....	7
4. Welke stappen zijn gezet?	8
5. Een inventarisatie van kunst en cultuur in Oirschot	9
6. Conclusies uit gesprekken met de cultuursector van Oirschot	10
7. Ontwikkelingen in de cultuursector die ons raken.....	11
8. Welke doelen willen we bereiken?	12
9. Concrete maatregelen met budgetten om doelen te bereiken.....	13

10.	Financiële vertaling in de gemeentelijke begroting	16
11.	Uitvoering en monitoring	17
	.....	18
	Bijlage 1: inventarisatie culturele activiteiten	18
	.....	21
	Bijlage 2: samenstelling Denktank kunst- en cultuurbeleid.....	21

Voorwoord

De kunst- en cultuursector heeft mijn hart veroverd. Of het nu gaat om evenementen, muziek, kunst, theater of musea. Al deze vormen van kunst en cultuur brengen mensen samen en zorgen voor levendigheid in onze dorpen. In een periode waarin polarisatie en eenzaamheid actuele thema's zijn, is dat wat onze gemeente nodig heeft. Het is ook een geweldige uitlaatklep. Denk aan alle kinderen die via Muziek Collectief Oirschot een instrument leren spelen en daar ontzettend veel plezier en ontspanning uithalen. Of een toneelspeler die met Keskenoate weer talloze mensen vermaakt. Maar wat mij nog het meest heeft verrast is de bevlogenheid van alle kunst- en cultuurmakers. Vanuit een enorme passie zetten zij zich in om samen met de gemeente te investeren in kunst en cultuur zodat de dorpen weer gaan bruisen. En daar ben ik ontzettend dankbaar voor. Want tijdens de gesprekken die ik in het afgelopen halfjaar voerde voor dit nieuwe beleid, heb ik gemerkt dat kunst- en cultuurmakers zich niet altijd gewaardeerd voelen door de gemeente Oirschot. Ik heb het verdriet hierom letterlijk in de ogen gezien. Daarom ben ik blij dat wij samen met de kunst- en cultuurmakers mooie toekomstplannen hebben gemaakt.

Ik hoop dat wij de rijkdom van kunst en cultuur de plek kunnen geven die het verdient: kunst en cultuur als belangrijk speerpunt binnen onze gemeente. We laten de sector weer bruisen en zorgen ervoor dat iedereen kan genieten van alle kunst en cultuur die onze gemeente te bieden heeft. Voor jong en oud, én voor liefhebbers die iets minder te besteden hebben. Wij maken kunst en cultuur bereikbaar voor alle inwoners van Oirschot. En daar gaan wij samen voor zorgen.

Joep van de Ven, wethouder cultuur
Oirschot, april 2023

1. Aanleiding: Oirschot kwam over de brug voor cultuur

Op 19 juni 2020 liep een grote stoet muziekliefhebbers van de markt over de brug. De spandoeken spraken voor zich.

De protestactie tegen de voorgenomen bezuiniging op de muzieklessen betekende een ommekeer in de visie van de gemeente Oirschot op de functie van kunst en cultuur. Het werd duidelijk dat een grote groep inwoners niet zonder gemeentelijke steun voor muzieklessen kan. De gemeenteraad trok het voorstel tot bezuiniging in. In gesprekken die volgden, luidde de cultuursector de noodklok over het gebrek aan steun en gebrek aan beleid van de gemeente. De

gemeenteraad besloot dat het tijd was voor een nieuw kunst- en cultuurbeleid.

2. Waarom kunst en cultuur en waarom beleid maken? Onze visie.

Kunst en cultuur versterken de identiteit van een gemeenschap. Dat wat uniek of eigen is aan iemand of een gemeenschap. Kunst beoefenen én genieten van kunst in je eigen gemeente werkt verbindend en geeft een gevoel van saamhorigheid. Je beoefent kunst omdat je er plezier aan beleeft, je gevoelens kunt uiten, je creativiteit kunt ontwikkelen, je samen met anderen kunt genieten of je in alle stilte binnen kunt stappen in de wereld van de verbeelding. Kunst verbreedt je beeld, het heeft een maatschappelijke rol, kunst laat je verdiepen in de ander. Kunst en cultuur zijn dus van

grote waarde op zichzelf, of je nu in een grote stad woont of in een klein dorp.¹ In een tijd waarin mondiale problematiek in alle huiskamers doordringt en je van uur tot uur weet welke bedreigingen we tegemoet moeten treden, zijn kunst en cultuur een vluchtheuvel van schoonheid en expressie. Maar kunst en cultuur zijn meer dan dat. Liefde, passie en vaardigheden zijn elementen die in culturele ontmoetingen belangeloos worden gedeeld. De effecten van kunst- en cultuuractiviteiten in een gemeenschap hebben dan ook effecten op veel gebieden. Op de sociale samenhang, op aantrekkelijkheid van de leefomgeving, op de lokale economie, op de levendigheid van het centrum en de buitengebieden en op het welzijn van de inwoners. De woonomgeving wordt levendiger en dus aantrekkelijker.² Cultuur zet aan tot het activeren en het ontwikkelen van verbeeldingskracht, wat ook preventief werkt tegen eenzaamheid en depressie.³ Met kunst en

¹ Voor de drie “culturele kapitalen” van cultuur verwijzen we naar de publicatie van Het PON & Telos, Pyrrhula Reserach Consultants en Boekmansstichting, Waarde van cultuur 2022: de staat van de culturele sector in Noord-Brabant, juni 2022

² De Atlas voor gemeenten heeft drie maal het thema cultuur gehad. Cultuur staat hoog in de ranking op de woonaantrekkelijkheidsindex. Gerard Marlet en Clemens van Woerkens, Atlas voor Gemeenten, 2018

³ Kunstloc, Het Pon & Telos, De waarde van cultuur, juni 2022

cultuur creëren we een positiever en sterker opgroeiklimaat en creëren we een positieve leefomgeving⁴. Kunst laat ons ook met een kritisch oog naar dingen kijken en onderwerpen bevragen. Wat is een gemeente zonder museum waardoor we ons realiseren waar we vandaan komen of waar we heen gaan? Wat is een gemeente zonder dans, muziek, theater, literatuur, beeldende kunst of fotografie?

Cultuur speelt zich af tussen mensen, in de culturele ontmoeting met elkaar. Het draait om 4 belangrijke elementen:

1. de (ontwikkeling van de) eigen identiteit;
2. de (ontwikkeling van de) identiteit van de ander;
3. de culturele vormen die er zijn (zoals muziek, dans, musea, theater, beeldende kunst, fotografie, maar ook jongerencultuur of nieuwe vormen van kunst) en
4. de presentatiemogelijkheden daarvan.

Wat is de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor kunst en cultuur? Waarom is het nodig om kunst- en cultuurbeleid te formuleren? Het antwoord ligt in de kwetsbaarheid en tegelijkertijd in de kracht en waarde van de kunstsector. De kwetsbaarheid hebben we in de coronatijd kunnen zien en ook ná corona gezien. De kunstsector in Nederland heeft geen stevig fundament waarop het tegenslagen veerkrachtig tegemoet kan treden. De kunstsector bestaat bij de gratie van freelancers en eenmalige projecten. De Nederlandse overheid is steeds meer eisen gaan stellen, is gaan bureaucratiseren en gaan juridiseren. De cultuur is een non-profit sector met een hoge personele inzet, met name in de uitvoerende kunsten als theater, muziek en dans. In veel kunstdisciplines kan nauwelijks bezuinigd worden op arbeid.⁵ Tegelijkertijd zien we dat we de kracht van creativiteit juist nodig hebben voor de maatschappelijke transitie waar we voor staan. Richard Florida beschreef dit al in 2003 met zijn boek *The Rise of the Creative Class*⁶ en de studie Kunst en maatschappij van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht leidt studenten op om kunst en design in te zetten voor maatschappelijke vraagstukken.⁷

De overheid heeft dus een belangrijke rol in het ondersteunen van kunst en cultuur. Zonder overheidssteun zal de kunst verschromelen, wordt de ongelijkheid tussen mensen mét en zonder geld versterkt, wordt talent niet ondersteund en zal de potentiële kracht van kunst, cultuur en creativiteit niet aangewakkerd worden en zal de leefbaarheid van de woonomgeving verschromelen. De overheid, en met name de lokale overheid, heeft een verantwoordelijkheid om de 'culturele ontmoeting' zoals hierboven omschreven, te bevorderen. Die culturele ontmoeting is een niet te onderschatten middel tegen individualisme en verlies van collectiviteit of verbondenheid, waardoor polarisatie en/of verlies van democratische waarden ontstaan. Het nog beter organiseren (of het weer beter gaan organiseren) van betekenisvolle culturele

⁴ Gemeente Oirschot, Samen voor een sociaal Oirschot, november 2021

⁵ Renée Steenberghe, *De kunst van anders*, 2023

⁶ Richard Florida, *The Rise of the Creative Class*, 2003, over de groeiende impact van creativiteit op onze economie

⁷ *master crossover creativity HKU*

ontmoetingen is cruciaal in het gemeentelijk kunst- cultuurbeleid van Oirschot.⁸ Het leidt uiteindelijk tot de ontwikkeling van creatieve jeugd en inwoners, een profiel dat past bij Oirschot als onderdeel van de Brainportregio. Onze visie op kunst en cultuur is dan ook de volgende:

Kunst en cultuur versterken onze identiteit. Dat doen we samen.

***Kunst en cultuur verbinden onze inwoners en zijn hard nodig
om de gemeenschap van Oirschot óók in de toekomst leefbaar te houden.***

Natuurlijk moet een overheid hierbij keuzes maken. De landelijke overheid heeft het kunst- en cultuurbeleid in relatief hoge mate gedecentraliseerd om te bevorderen dat gemeenten maatwerk kunnen leveren gebaseerd op de behoeften ter plaatse. Er zijn daarbij géén wettelijke kaders gesteld. Daardoor wordt op gemeentelijk niveau nogal eens gesteld dat cultuur geen kerntaak is. De Rijksoverheid benadrukt steeds dat Rijk, Provincies en vooral gemeenten gezamenlijke verantwoordelijkheden hebben met betrekking tot het bereikbaar houden van kunst en cultuur voor iedereen in Nederland. Voor een lokale overheid betekent dit met name dat een gemeente goed kijkt naar de potentie in de eigen gemeente, daar waar de nood het hoogste is en daar waar de energie nog aanwezig is. Een gemeente kijkt tegelijkertijd naar het effect dat bereikt kan worden in relatie tot de financiën. In de culturele sector kan met een beperkt budget veel effect bereikt worden, zeker op scholen, in de amateurkunst en bij verenigingen. Dat betekent niet dat investeringen niet nodig zijn voor het ontwikkelen van een culturele identiteit. Of dat onderbetaling van de cultuursector gewoon gevonden mag worden.⁹ Voor het maken van keuzes in het kunst- en cultuurbeleid is het van belang dat de gemeente dicht staat bij de inwoners, zich betrokken voelt bij wat er bij kunst en cultuur speelt en investeert in de kracht van kunst en cultuur.

De komende jaren worden kunst en cultuur daarom weer een belangrijk gemeentelijk speerpunt in Oirschot. Waarbij doelen geformuleerd worden die dicht bij de dagelijkse werkelijkheid van de inwoners liggen. Om deze doelen te bereiken moeten maatregelen concreet benoemd worden, financieel mogelijk gemaakt worden en volgens planning worden uitgevoerd. Dat is de inhoud van de onderliggende cultuurnota Oirschot vanaf 2024.

---

⁸ Waar we “Oirschot” schrijven, bedoelen we de gemeente Oirschot, dus inclusief de dorpskernen

⁹ Gunay Uslu, staatssecretaris cultuur, reactie op vragen Meerjarenbrief cultuur, 16 feb 2023

3. Doel en afbakening

In september 2022 stelde het college het collegeprogramma vast. Het college zette kunst en cultuur weer volop op de politieke agenda. “Met het vaststellen van het kunst- en cultuurbeleid bepalen we de speerpunten voor de kunst- en cultuursector van Oirschot voor de komende jaren. Het doel is om tot een praktisch uitvoerbaar, breed gedragen en integraal beleidsstuk te komen, dat een duidelijke visie uitdraagt.

Een stuk dat ons richting geeft voor de verbetering van de beleving en uitvoering van kunst en cultuur in de komende jaren

Wij stellen daarin de toegevoegde waarde van cultuur op sociaal-maatschappelijke thema's voorop. Denk hierbij aan sociale cohesie, zingeving, zelfontwikkeling en lokale economie. Het kunst- en cultuurbeleid wordt in 2023 vastgesteld, en direct erna wordt gestart met de uitvoering.”

Alvorens het proces te beschrijven dat we hebben gevolgd om uitvoering te geven aan dit voornemen, is het van belang om af te bakenen waar we het over hebben. Een goede kapstok voor het verhelderen van wat we verstaan onder “kunst en cultuur” is het hanteren van de gemeentelijke begroting zoals deze in Nederland wordt gehanteerd. Deze is ingedeeld volgens het Iv3-model, het Informatie voor Derden. De indeling is als volgt, waarbij u kunt zien dat Cultureel Erfgoed geen onderdeel uitmaakt van deze cultuurnota:

Gemeentelijke indeling begroting cultuur (3 paragrafen) en cultureel erfgoed (1 paragraaf)			
presentatie, productie en participatie	musea	media	cultureel erfgoed: geen onderdeel van deze cultuurnota
podiumkunst: muziek, dans, theater	musea	bibliotheken	historische gebouwen
beeldende kunst & vormgeving: beelden in de openbare ruimte, kunstaankopen, beeldend kunstenaars	exposities	lokale omroepen	objecten met historische waarde
film & video: filmtheater, videokunst			beheer en behoud cultureel erfgoed
kunst- en cultuureducatie: op school, muziek- & dansles			zichtbaar maken historische waarden

In de landelijk afgestemde indeling van de gemeentelijke begrotingen (Informatie Voor Derden, Iv3) is cultuur in hoofdstuk 5 opgenomen, paragrafen 5.3: kunst en cultuur: presentatie, productie en participatie; 5.4: musea en exposities; 5.5 erfgoed: historische gebouwen, objecten met historische waarde, beheer & onderhoud cultureel erfgoed en zichtbaar maken van cultuurhistorische waarden; 5.6: bibliotheken en lokale omroepen. Zoals u in het schema hierboven kunt zien, gaat deze cultuurnota niet over cultureel erfgoed wat betreft monumenten, oudheidkamers, archieven, historische verenigingen of archeologie. We sluiten aan bij het erfgoedbeleid, het is complementair, maar het erfgoedbeleid in Oirschot is reeds goed ondersteund door de beleidsnota ‘Erfgoed als identiteit 2018- 2028.’ Een nota religieus erfgoed wordt hier bovendien nog aan toegevoegd. De cultuurnota gaat wel over musea en over de rol van Museum de Vier Quartieren in het collectiebeleid van de gemeente.

Immaterieel erfgoed en kunst en cultuur hebben verschillende invalshoeken, maar raken elkaar waar het gaat om de culturele ontmoeting. Het gaat beiden over mensen die hun identiteit ontwikkelen, actief zijn en elkaar vinden in de liefde, passie en vaardigheden rondom erfgoed of kunst en cultuur. Carnaval, Sinterklaas en Driekoningen bijvoorbeeld. In Oirschot het kaarsje opsteken, processies en vieringen bij de Heilige Eik en andere tradities. Gekozen is om voor het immaterieel erfgoed een aparte nota te ontwikkelen. Daarom worden deze vormen van cultuur buiten deze cultuurnota gelaten.

Wat betreft Media: de bibliotheek en de lokale omroep zijn financieel gezien onderdeel van de cultuurbegroting van Oirschot (Iv3 hoofdstuk 5.3, 5.4 en 5.6). Inhoudelijk en financieel gaan we in deze cultuurnota echter niet in op de bibliotheek en de lokale omroep. De redenen hiervan zijn:

- de bibliotheek valt vanaf 2025 onder de zorgplicht voor gemeenten en provincies. Het beleid ten aanzien van de bibliotheek zal daarom separaat worden vastgesteld.
- de lokale omroep valt binnen de mediawet. Een gemeente heeft de wettelijke taak om een lokale publieke media instelling aan te wijzen als er een kandidaat is. De lokale omroep heeft een specifieke, onafhankelijke, taak binnen het mediabestel, en maakt inhoudelijk geen deel uit van het kunst- en cultuurbeleid. Zie Commissariaat voor de media, VNG lokale omroep

De beleidsnota kunst en cultuur die we nu ontwikkelen gaat inhoudelijk dus over de kunstvormen op school, in de vrije tijd en musea. De Cultuurnota sluit aan bij reeds vastgestelde beleidskaders van de gemeente. Het sluit bijvoorbeeld aan bij de Centrumvisie van de gemeente Oirschot. De ambities om meer te investeren in de levendigheid in een bruisend centrum passen uiteraard naadloos bij culturele evenementen, optredens, tentoonstellingen. De Stoelendans als thuisbasis voor de culturele verenigingen en optredens in het centrum past binnen de Centrumvisie. De amateurkunst, cultuur-educatie op de basisscholen en cultuurparticipatie in de vrije tijd zijn verspreid over de dorpskernen en niet enkel en alleen in het centrum. Ook sluit de cultuurnota aan bij de beleidsdoelen van de in 2021 vastgestelde Visie op de Sociale Leefomgeving. De daarin opgenomen beleidsdoelen Zelfredzame inwoners, Samenredzame maatschappij en Positieve Leefomgeving. In de gemeente Oirschot zijn inwoners en de samenleving vanuit eigen kracht en vanuit een positieve leefomgeving samen redzaam.¹⁰ Deze visie sluit aan bij de ‘culturele ontmoeting’ uit onze visie, maar ook bij de beleidsdoelen en maatregelen. Het realiseren van culturele evenementen op kleine schaal wordt mogelijk gemaakt bij De Oude Toren. De cultuurnota zoekt hierbij aansluiting bij het uitvoeringsprogramma Vitaal Landelijk Gebied en het ‘Gebiedspanorama Oostelbeers’.

Tot slot noemen we nog de aansluiting bij het besluit over de toekomst van De Stoelendans. De gemeenteraad heeft besloten om de Stichting Cultuurfabriek Oirschot te compenseren zodat ze een lagere zaalhuur aan (culturele) verenigingen kunnen vragen. Zie [raadsbesluit De Stoelendans 2023](#)

4. Welke stappen zijn gezet?

Om te komen tot dit kunst- en cultuurbeleid heeft het college de volgende stappen doorlopen:

Er is een inventarisatie gemaakt van de kunst- en cultuuractiviteiten in de gemeente. Er zijn gesprekken gevoerd met de initiatiefgroep van de protestactie op de brug in 2020: het Muziek Collectief Oirschot, met de protestactie-denktank uit

---

¹⁰ Gemeente Oirschot, samen voor een sociaal Oirschot, november 2021

2020 (breder dan alleen muziek), Museum De Vier Quartieren, Erfgoed Platform Oirschot, Stichting Amateurkunst Oirschot, Stichting Kunstroute Oirschot, Key4Music en anderen. Uit deze gesprekken is de Denktank Kunst- en Cultuurbeleid ontstaan, bestaande uit mensen van verschillende kunstdisciplines, zie bijlage 1. De Denktank heeft een betrokken bijdrage geleverd aan de inhoud van de cultuurnota. Met input van de Denktank is een gemeente-brede bijeenkomst, een Cultuurcafé, georganiseerd over het kunst- en cultuurbeleid waarbij de gemeenteraad als toehoorder aanwezig was. De adviesraad Zorg en Samenleving Oirschot was vertegenwoordigd. Deze adviesraad is niet om een formeel advies gevraagd omdat dat zou dubbel met de Denktank. Wel is het van belang dat de adviesraad op de hoogte is van de ontwikkelingen. Tijdens deze bijeenkomst konden inwoners hun wensen uiten met betrekking tot het cultuurbeleid. Een impressie van de middag vindt u [hier](#).

5. Een inventarisatie van kunst en cultuur in Oirschot

Wat zijn de culturele activiteiten in Oirschot, welke culturele organisaties zijn er, in welke gebouwen worden culturele activiteiten georganiseerd? Om een goed beeld te krijgen van wat er gaande is in de gemeente, is een inventarisatie gemaakt die u in bijlage 1 kunt vinden.

uitgaven cultuur 2022	
structurele subsidies cultuur	
Stg Bibliotheek de Kempen	€ 250.000
Museum De vier quartieren	€ 78.210
muzieksubsidies op maat	
Muzieksubsidies (rugzakjes)	€ 80.000
Subsidies AMV	€ 20.000
budgetsubsidies cultuur	
Muziekvereniging Arti et Amicitiae	€ 3.532
Harmonie de Vriendschap	€ 3.648
Fanfare Concordia	€ 3.353
Toneelvereniging Keskenoate	€ 2.610
waarderingssubsidies cultuur	
Stg Kerkconcerten St. Pieter Oirschot	€ 250
Stg. Beiaardconcerten Oirschot	€ 250
Stg. Het Oude Kerkje	€ 1.058
leefbaarheidsinitiatieven cultuur (incidentele projecten)	
Projectsubsidie Doy 2022 (film)	€ 567
Projectsubsidie Expositie Amateurkunst 2022	€ 2.500
sponsorcontract	
Mattheus Passsion	€ 3.000
media	
Lokale Omroep	€ 10.888
Totale uitgaven cultuur 2022	€ 459.865

Bij deze inventarisatie is het van belang om te weten wat de cultuurbegroting van de gemeente is.

Hiervoor hebben we de cultuuruitgaven van 2022 in kaart gebracht, het overzicht ziet u in de tabel in de bijlage. De gemeente heeft in 2022 €459.865 uitgegeven aan cultuur, exclusief coronasubsidies en exclusief uitgaven voor erfgoed.

Om een vergelijking te maken met andere, vergelijkbare, gemeenten zijn de CBS-data gecheckt op IV3-niveau.¹¹ De daarin vermelde bedragen bleken echter niet te matchen met onze gemeentelijke cultuuruitgaven, waardoor we een benchmark voor gemeenten tussen de 10.000 en 30.000 inwoners niet kunnen opnemen in deze cultuurnota.

De culturele, incidentele, projecten worden mogelijk gemaakt door de Beleidsregel projectsubsidies,

intern “leefbaarheidsinitiatieven” genoemd. De regeling is bedoeld voor projecten die passen binnen maatschappelijke thema’s. Culturele projecten dienen te voldoen aan het criterium “actieve en passieve participatie” en “versterking van de leefbaarheid”. Een aanvraag mag maximaal €5.000 zijn en wordt maximaal in 3 opeenvolgende jaren verleend. Het subsidieplafond is €100.000 per jaar, de aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst. Het is lastig voor culturele projecten om bij deze regeling subsidie gehonoreerd te krijgen omdat de criteria niet goed aansluiten op specifiek culturele projecten. Het sociaal-maatschappelijke doel is bij deze regeling immers het belangrijkste doel. Met ingang van 2024 introduceert de gemeente echter een nieuwe subsidieregeling voor projecten en evenementen. Binnen

¹¹ www.findo.nl

deze regeling wordt het mogelijk subsidie te krijgen voor projecten die bijdragen aan gemeentelijke ambities, waaronder het kunst- en cultuurbeleid.

6. Conclusies uit gesprekken met de cultuursector van Oirschot

De gesprekken met mensen uit het culturele veld hebben de volgende informatie opgeleverd:

- Er zijn veel activiteiten en creativiteit in alle dorpskernen
- Coronasteun was zeer welkom, nieuwe initiatieven werden mogelijk door extra subsidies, subsidies bleken meteen effect te hebben. Weinig bureaucratie, dit werd erg gewaardeerd.
- Bezuinigingen uit het verleden hebben nog steeds een negatieve impact en een verlamdend effect
- De verschillende Oirschotse collecties van kunsthistorische en religieuze betekenis missen een kwalitatief goede opslagruimte en beheer zodat toekomstige generaties ervan kunnen genieten
- Men mist De Enck (nu: De Stoelendans) als culturele plek in het centrum. Belangrijk dat culturele initiatieven zich ergens thuis voelen. Dat brengt ook een sociaal verlies met zich mee.
- Kwalitatief (gediplomeerd) muziekonderwijs dreigt te verdwijnen door gebrek aan docenten. Niveau blijft hangen bij 'de F's', niet hoger, talentontwikkeling stagneert, docenten komen niet voor 1 getalenteerde leerling naar Oirschot. Dansdocenten voldoen niet aan eis gemeente voor HBO diploma, maar zijn wel didactisch kundig.
- Subsidies zijn niet geïndexeerd, in feite is er dus elk jaar bezuinigd op cultuursubsidies
- Ook de 'rugzakjes' zijn niet geïndexeerd en zijn te laag ten opzichte van de leskosten. Ze kunnen pas in januari worden aangevraagd, waardoor ouders niet zeker weten of ze het cursusgeld voor september t/m juli krijgen. In deze onzekerheid moeten ouders de maanden september, oktober, november en december voorschieten.
- Verenigingen houden zich door de krappe begroting niet aan de regels van BumaStemra wat betreft muziekgebruik en kopiëren van bladmuziek
- Op de basisscholen in Oirschot vindt heel beperkt cultuuronderwijs plaats. Algemene Muzikale Vorming alleen in groep 4 en 5, dans in een beperkt aantal klassen. Er is te weinig knowhow en er zijn te weinig middelen op de scholen. Er is geen aansluiting bij het landelijk programma Cultuureducatie met Kwaliteit.
- Het aanvragen van een vergunning voor culturele evenementen is ingewikkeld en kostbaar vanwege eisen die gesteld worden.
- Er is geen aanspreekpunt binnen de gemeente, contact wordt afgehouden vanwege gebrek aan capaciteit
- Er is behoefte aan een bindende, centrale rol binnen de gemeente
- Men voelt zich niet gezien en niet gesteund
- Dragende kracht, initiatiefnemers binnen de cultuursector, dreigt weg te vallen als het zo blijft
- Zonder steun van de gemeente zullen kunst en cultuur voor de gemeenschap wegvallen

Als we de conclusies uit de gesprekken met de cultuursector tot ons door laten dringen, is het helder dat Oirschot nog moet herstellen van bezuinigingen in het verleden. Dit heeft, door de geschetste kwetsbaarheid van de kunstsector, meteen effect op het aantal activiteiten. Zichtbaar, in het beperkte aantal optredens, concerten, tentoonstellingen, culturele evenementen en beeldende kunst in de openbare ruimte. Maar ook minder zichtbaar zoals het beperkte programma cultuureducatie op de basisscholen, het beperkte aantal leerlingen dat muziek-, theater, beeldende kunst of dansles krijgt. We hebben het aantal kinderen dat geen muziek- teken, of dansles neemt omdat het te duur is, niet in beeld.

7. Ontwikkelingen in de cultuursector die ons raken

Op landelijk niveau investeert het Ministerie van OCW in het versterken van de positie van de culturele professional.¹² Al jaren wijzen onderzoeken uit dat cultuurprofessionals onderbetaald worden en dit te vaak accepteren. Correctie hiervan zou vele miljoenen kosten.¹³ Platform ACCT, Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst, is opgericht ter ondersteuning van de versterking van de arbeidsmarktpositie van kunstenaars en creatieven. Het ministerie investeert ook in de sectorontwikkeling en -vernieuwing van amateurkunst. Streven is om een Nationaal Akkoord Amateurkunst te bereiken tussen OCW, IPO en VNG.¹⁴ Zie ook ondersteuning in Noord-Brabant door Kunstloc.

De brede Specifieke Uitkering van het rijk voor gemeenten, ook wel de brede SPUK genoemd, vervangt vanaf 2023 de BRC, de Brede Regeling Combinatiefuncties. De aanvraag voor de uitkering is al goedgekeurd door het rijk. Het concrete plan van aanpak moet nog worden vastgesteld. Onderzocht wordt of in Oirschot een koppeling gemaakt kan worden tussen het culturele en sociale domein.

Wat ons raakt op provinciaal niveau, is het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit. Het is een subsidieprogramma voor kleinere gemeenten in Noord-Brabant om cultuureducatie een vaste plek te geven in het onderwijs. Financiering vindt plaats op grond van matching. Als één van de weinige kleine gemeenten in Noord-Brabant doet de gemeente Oirschot niet mee aan dit programma. Op grond van het aantal inwoners had dit €9.000 per jaar kunnen zijn. Of het huidige programma, dat loopt t/m 2024, een vervolg krijgt in 2025 is nu nog niet duidelijk. Op het gebied van amateurkunst heeft Kunstloc, de provinciale steunorganisatie voor cultuureducatie en amateurkunst, herstelsteun ontvangen van het Ministerie van OCW om de amateurkunst te ondersteunen.¹⁵

Scholen in het primair onderwijs ontvangen vanaf 1 januari 2023 van OCW één budget voor alle kosten, de lumpsum. In 2021 werd voor cultuureducatie €111,53 per school en €21,51 per leerling geoordeeld voor cultuureducatie. Dat is nu losgelaten. Voor scholen die al jaren meedoen met Cultuureducatie met Kwaliteit zal dit geen probleem zijn. Als een school echter geen plannen en geen begroting heeft voor cultuureducatie, kan het zijn dat deze school geen cultuureducatie meer opneemt in het schoolprogramma. Omdat het basisonderwijs in Oirschot geen doorgaande ontwikkelijn heeft op het gebied van cultuureducatie, is dit risico in Oirschot reëel.

¹² OCW, De kracht van creativiteit, meerjarenbrief 2023-2025, november 2022

¹³ SIRM, rapport Gevolgen toepassing Fair Practice Code

¹⁴ OCW, november 2022, meerjarenbrief cultuur

¹⁵ <https://www.kunstlocbrabant.nl/projecten/herstelsteun-voor-de-amateurkunst-42856>

Deze provinciale en landelijke ontwikkelingen raken ons cultuurbeleid. Het is belangrijk aangesloten te zijn, want er zijn landelijke en provinciale subsidies voor gemeenten zoals Oirschot.

8. Welke doelen willen we bereiken?

De bezuinigingen op cultuur in het verleden hebben nog steeds effecten op de levendigheid en beleving van inwoners en bezoekers van Oirschot. Wil Oirschot zich cultureel ontwikkelen, dan is er geld, tijd en vertrouwen nodig. Die ontwikkeling kan niet in grote sprongen. Bijvoorbeeld het ontwikkelen van een doorgaande leerlijn cultuureducatie op de zes scholen. Of de diepgewortelde problematiek rondom De Enck en het verdwijnen van culturele festivals zoals de Culturele Dag of het Jazz-weekend. Nieuwe

culturele evenementen stamp je niet zomaar uit de grond. Talent ontwikkelen kan pas als talent zich laat zien, ontdekt en ondersteund wordt.

We vinden het daarom belangrijk te beginnen met doelen die realistisch zijn en vanuit vertrouwen in de kracht van de kartrekkers uit Oirschot gerealiseerd kunnen worden. Kijkend naar onze visie op kunst en cultuur en de resultaten van de gesprekken, komen we tot **vijf doelen** die in Oirschot van belang zijn en waar noodzaak en kansen liggen om te ontwikkelen. Centraal staat de verbindende factor van cultuur: de culturele ontmoeting, de culturele identiteit en de presentatiemogelijkheden ervan.

1. **verbinden** van wat er al is vanuit het vertrouwen in de kracht van de culturele sector. We verbinden de culturele organisaties onderling, maar verbinden ook cultuur met sociaal-maatschappelijke organisaties, bedrijven en ontwikkelingen in het centrum, op toeristisch gebied en met evenementen. Culturele organisaties en kunstenaars kunnen zo op een creatieve manier bijdragen aan de opgaven waar Oirschot voor staat.
2. **cultuureducatie** op de basisscholen. Waarom?
  - a. cultuureducatie levert een waardevolle bijdrage aan de ontwikkeling van een kind
  - b. cultuureducatie draagt bij aan de vorming van een eigen identiteit
  - c. cultuureducatie stimuleert een onderzoekende, creatieve houding waarvan kinderen een leven lang profiteren
  - d. cultuureducatie geeft enorm veel plezier
  - e. cultuureducatie op de basisschool is voor elk kind toegankelijk
3. stimuleren **cultuurparticipatie** (muziekles, toneelspelen, spelen en les hebben bij een muziekvereniging, dansles, cursus beeldende kunst, film, fotografie, ook voor volwassenen).
  - a. cultuurparticipatie kent dezelfde waarden als cultuureducatie, maar is voor alle kinderen en volwassenen toegankelijk

- b. Cultuurparticipatie bevordert gezonde geest/leefstijl
  - c. Cultuurparticipatie bevordert participatie in de samenleving
  - d. Cultuurparticipatie voorkomt eenzaamheid
4. ondersteunen **culturele evenementen**.
- a. Culturele evenementen zijn goed voor de verlevendiging van de woonomgeving
  - b. Evenementen zorgen voor vorming en verdieping van culturele en sociale netwerken, evenementen verbinden partijen en personen door samen aan één doel te werken
  - c. Evenementen zijn goed voor winkels en horeca en bevordert de lokale economie
  - d. Culturele evenementen vergroten de trots op eigen prestaties en op de eigen omgeving
5. bevorderen **zichtbaarheid** is iets dat nu niet voldoende is. Zichtbaarheid is belangrijk voor:
- a. het ontwikkelen van de identiteit van Oirschot. Zichtbaarheid bevordert het delen en doorgeven van unieke elementen in het Oirschotse culturele leven die samen de culturele identiteit vormen.
  - b. het aantrekken van bezoekers of deelnemers voor culturele activiteiten, ook toeristen
  - c. de waardering van de gemeente, politiek en ambtelijk
  - d. het gevoel van eigenwaarde in de culturele sector

Samenvattend ziet dat er zo uit:

5 doelen cultuurbeleid vanaf 2024

9. Concrete maatregelen met budgetten om doelen te bereiken

Hoe kunnen we dit de komende jaren concreet vormgeven? We willen zorgen we dat de visie die we hierboven hebben geschetst (samen de culturele identiteit ontwikkelen; 5 doelen) praktisch uitvoerbaar is en richting geeft voor de verbetering van de beleving en uitvoering van kunst en cultuur in de komende jaren. We hebben nagedacht hoe we elk van de vijf doelen die we willen bereiken recht doen door concrete maatregelen. **Faciliteren en subsidiëren** zijn de belangrijkste instrumenten in het kunst- en cultuurbeleid om de doelen te bereiken.

1. **verbinden** van wat er al is vanuit het vertrouwen in de kracht van de culturele sector zelf. Om de lokale culturele kracht te versterken, willen we een Platform Cultuur Oirschot oprichten, waarin culturele partijen bij elkaar komen om kennis te delen, samen te werken en een band op kunnen bouwen. Een belangrijk punt dat vrijwel bij alle gesprekken naar voren is gekomen, is het belang van iemand die de verbinding vormt tussen gemeente en de cultuursector. Iemand die aanspreekpunt is binnen de gemeente, de

spelers kent, op de hoogte is van provinciale of landelijke subsidies, die partijen verbindt en initiatief neemt in de culturele ontwikkeling van Oirschot of mensen wegwijs maakt binnen de gemeente, bijvoorbeeld bij het aanvragen van vergunningen. Dat kan alleen maar als de gemeente iemand aanstelt om cultuurverbinder te zijn. Daarom is één van de maatregelen het aanstellen van een cultuurverbinder. Deze zal culturele initiatieven in Oirschot verbinden en de verbinding naar de gemeente leggen. Een deel van de dekking voor deze functie kan wellicht komen uit de SPUK-regeling. Een uitvoeringsbudget dat deze cultuurverbinder kan inzetten om (nieuwe) samenwerkingen of projecten op te zetten, is noodzakelijk om daadwerkelijk activiteiten te realiseren. De cultuurverbinder zal een belangrijke rol spelen in het opzetten en ondersteunen van het Platform Cultuur Oirschot. Als we het hebben over de podiumfuncties van Oirschot, dan heeft De Enck in het verleden een grote rol gespeeld. Voor de toekomst zou De Stoelendans weer als thuisbasis voor culturele verenigingen en initiatieven moeten dienen. Dat is een veel gehoorde wens van culturele verenigingen. De gemeenteraad heeft aan deze wens gehoor gegeven door de Stichting Cultuurfabriek Oirschot met subsidie te compenseren zodat verenigingen een minder hoge huur betalen en De Stoelendans weer beschikbaar wordt als sociaal-culturele voorziening.

2. **Ondersteunen van cultuureducatie** op de basisscholen. Oirschot is één van de weinige gemeenten die niet meedoen met het programma Cultuureducatie met Kwaliteit in Noord-Brabant, dat nu bijna 12 jaar draait. Kunstloc is penvoerder voor het programma in de kleinere gemeenten in Noord-Brabant en biedt ondersteuning aan voor cultuurcoördinatoren in het onderwijs. Er zijn 59 kleinere gemeenten in Noord-Brabant die in aanmerking komen. Hiervan doen 55 gemeenten mee en 4 niet, waaronder Oirschot. Staatssecretaris cultuur Uslu wil CmK4 in 2025 voortzetten. Dan kan Oirschot alsnog instappen.¹⁶ Tot die tijd faciliteren we als gemeente de scholen met een budget om een cultuurprogramma te organiseren. In eerste instantie is dit voor de basisscholen bedoeld, met als uiteindelijke doel een doorlopende leerlijn cultuureducatie. De Cultuurverbinder speelt hier een initiërende rol in. Ook met het voortgezet onderwijs zullen gesprekken worden gevoerd over het bevorderen van cultuureducatie. De dekking voor cultuureducatie vanaf 2025 kan deels komen uit budget dat door het landelijke programma CmK ter beschikking wordt gesteld. Voor Oirschot zou het, op basis van het aantal inwoners, om ongeveer €10.000 per jaar gaan. Dit onder voorbehoud, het is namelijk nog niet duidelijk of en hoe CmK wordt voortgezet na 2024.
3. **Stimuleren cultuurparticipatie.** Onderdeel van deze maatregel is het verhogen van het budget voor de 'rugzakjes' zoals opgenomen in de Nadere regels subsidiëring muzikale en culturele vorming Oirschot 2022. Ook zal de regeling uitgebreid worden met beeldende kunst en andere kunstvormen. Hij is nu slechts toegankelijk voor muziek, dans en drama. De vergoeding blijkt niet toereikend voor gezinnen met een smalle beurs. Hier zal ook naar worden

¹⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/06/16/uitgangspunten-cultuursubsidies-2025-2028>

gekeken. Ook zullen de criteria voor de docenten verruimd worden, al vinden we borging van kwaliteit en professie van de docenten belangrijk. Het aanvragen zou het hele jaar door moeten kunnen en niet meer alleen rond 1 januari, als het cursusgeld al betaald is. Bij het aanpassen van de huidige regeling zal naar voorbeelden van andere gemeenten gekeken worden, zoals de gemeente Best en de gemeente Son en Breugel. Een veelgenoemde klacht over het gemeentelijke subsidiebeleid in de culturele sector is het ontbreken van subsidie-indexatie. Door de stijgende kosten bezuinigt de gemeente in feite al jaren op de cultuursubsidies, aldus de cultuursector. Het college is voornemens maatregelen te treffen, niet alleen voor cultuur, maar voor subsidies in het algemeen. De besluitvorming hierover moet nog plaats vinden.

4. Ondersteunen van **culturele evenementen**. Met het budget dat resteert van de coronagelden, gaat de gemeente een cultuurfestival in alle dorpskernen mogelijk maken onder de titel Kunst komt over de Brug. We beginnen met een kleinere editie in 2024 en een groot festival in 2025. De organisatie ligt bij voorkeur bij een Oirschotse Stichting, een projectleider wordt bekostigd door de gemeente. Het cultuurfestival verbindt de culturele initiatieven in de dorpskernen en heeft aandacht voor vrijwilligers en verenigingen. Een gezamenlijk programma zet Oirschot cultureel op de kaart, zorgt voor verlevendiging van zowel het centrum als de dorpskernen en nieuwe samenwerkingen en vriendschappen kunnen ontstaan. Voor de amateurkunstverenigingen is het evenement een gelegenheid om zich te laten horen en zien en nieuwe leden te werven. Een festival dus dat als katalysator werkt voor de culturele ontwikkeling van Oirschot. Hierop aansluitend faci-

- liteert de gemeente een nieuwe plek in de openbare ruimte voor kleinschalige evenementen in de openlucht: bij De Oude Toren. Dit gebeurt in afstemming met het uitvoeringsprogramma Vitaal Landelijk Gebied en het 'Gebiedspanorama Oostelbeers'.
5. Bevorderen **zichtbaarheid**. Het instellen van een jaarlijkse cultuurprijs voor een Oirschots initiatief op het gebied van kunst en cultuur draagt bij aan de zichtbaarheid van kunst en cultuur. Het Platform Cultuur Oirschot draagt de winnaar aan en de prijs van €2.500 wordt jaarlijks door de wethouder cultuur uitgereikt tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst. Het nieuwe Platform Cultuur Oirschot doet de voordracht van de winnaar. Een dorpsdichter kan middels poëzie, spoken word en literatuur de identiteit van Oirschot zichtbaar en invoelbaar maken. Daarom willen we elke twee jaar een dorpsdichter benoemen, het liefst iemand uit Oirschot. Bij feestelijke momenten die we als gemeente kennen, zoals de nieuwjaarsontmoeting, de gedecoreerden op Koningsdag of andere momenten willen we optredens laten verzorgen door onze plaatselijke podiumkunstenaars. Voor een Oirschotse kunstenaar wordt in 2023 de plaatsing van een kunstwerk in de beeldnissen aan de Koestraat mogelijk gemaakt. Daarna wordt een jaarlijks bedrag gereserveerd zodat om de paar jaar een nieuw kunstwerk in de openbare ruimte door een Oirschotse Kunstenaar kan worden gerealiseerd. Ook dit draagt bij aan de zichtbaarheid. Voor kinderen publiceren we via Leef Oirschot! een digitaal boekje met sport en culturele activiteiten, [kids 2023](#). Tot slot is het zichtbaar maken van de betekenisvolle collecties die de gemeente Oirschot bezit een onderdeel van ons museumbeleid. Er zijn verschillende collecties: van Museum De Vier Quartieren, Het Kruysenhuis, Het Kapittel, Het Franciscanessenklooster

Nazareth, Het Karmelietessenklooster Blijendaal, Heemkundekring De Heerlijkheid, Den Beerschen Aard en van diverse gildes. We beginnen met een gezamenlijke opslag en beheer van collecties in eigendom van de gemeente, waarbij Museum De Vier Quartieren de regie krijgt en samenwerkt met de diverse partners in het dorp. De collecties kunnen vervolgens in samenwerking zichtbaar gemaakt worden in wisselexposities in Museum De Vier Quartieren of op andere locaties.

Samenvattend zien de maatregelen die voortvloeien uit deze cultuurnota er zo uit, verdeeld naar de 5 doelen:

5 doelen bereiken	door middel van	budget	bedrag
1. verbinden			
1.1 oprichten Platform Cultuur Oirschot	onkostenvergoeding (zaalhuur, koffie, thee)	nieuw budget structureel	€ 2.500
1.2 aanstellen cultuurverbinder 1 fte	uitbreiding formatie bij gemeente	nieuw budget structureel	€ 80.000
1.3 uitvoeringsbudget cultuurverbinder	geoordekt budget	nieuw budget structureel	€ 25.000
1.4 indexeringsubsidies	gemeentebrede maatregel om subsidies te indexeren	nieuw budget structureel	PM
1.5 herstellen van De Enck als THUIS	raadsbesluit april 2023	subsidie voor betaalbare huur	PM
2. ondersteunen cultuureducatie op de basisscholen			
2.1 opbouwen aanbod cultuureducatie basisscholen	financiële ondersteuning cultuuronderwijs tot 2025	éénmalig budget	€ 20.000
2.2 verankeren aanbod cultuureducatie basisscholen	2025 t/m 2028, instap Cultuureducatie met Kwaliteit	50% eigen middelen, 50% rijksmiddelen	€ 20.000
3. stimuleren cultuurparticipatie			
3.1 rugzakjes muziek-, dans- en beeldende kunstles	verhoging en versoepeling regeling culturele vorming	verhoging bestaand budget structureel met	€ 50.000
4. ondersteunen culturele evenementen			
4.1 faciliteren 2 cultuurfestivals in alle dorpskernen	subsidiering evenementenorganisatie uit Oirschot	éénmalig budget	€ 60.000
4.2 inzetten projectleider 2 edities cultuurfestival	aanstelling projectleider	éénmalig budget	€ 40.000
4.3 realiseren kleinschalige evenementenlocatie voor cultuur	openluchttheaterlocatie bij Oude Toren	eenmalige investering	€ 75.000
5. bevorderen zichtbaarheid van kunst en cultuur			
5.1 invoeren cultuurprijs voor kunstenaar of vereniging	uitreiking jaarlijkse cheque van €2.500	nieuw budget structureel	€ 2.500
5.2 realiseren kunstwerken lege beeldnissen Koestraat	honorering kunstenaars	éénmalig budget	€ 10.000
5.3 realiseren nieuwe beeldende kunst in de openbare ruimte	jaarlijks bedrag voor honorarium kunstenaars	nieuw budget structureel	€ 5.000
5.4 benoemen dorpsdichter	tweejaarlijkse verkiezing van de dorpsdichter	nieuw budget structureel	€ 7.000
5.5 stimuleren optredens tijdens gemeentelijke feestelijkheden	programmering optredens Nieuwjaar/Decoraties	nieuw budget structureel	€ 5.000
5.6 centrale opslag en beheer collecties Oirschot door MdVQ	samenwerking in gezamenlijk beheer collecties	nieuw budget structureel	€ 10.000

10. Financiële vertaling in de gemeentelijke begroting

De kosten voor bovenstaande maatregelen verdelen we onder in structurele kosten en éénmalige kosten:

extra structurele kosten nieuw cultuurbeleid vanaf 2024		éénmalige kosten nieuw cultuurbeleid vanaf 2024	
verbinden		verbinden	
oprichten en ondersteunen Platform Cultuur Oirschot	€ 2.500		
aanstellen cultuurverbinder 1 fte	€ 80.000		
jaarlijks uitvoeringsbudget cultuurverbinder	€ 25.000		
cultuureducatie op basisscholen		cultuureducatie op basisscholen	
Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) vanaf 2025	€ 20.000	opbouwen aanbod cultuureducatie basisscholen tot 2025	€ 20.000
cultuurparticipatie		cultuurparticipatie	
rugzakjes muziek-, dans en beeldende kunstles	€ 50.000		
culturele evenementen		culturele evenementen	
		2 cultuurfestivals in alle dorpskernen, in 2024 en 2026	€ 60.000
		projectleider twee edities cultuurfestival	€ 40.000
		realisatie openluchttheater Oude Toren Oostelbeers	€ 75.000
zichtbaarheid van kunst en cultuur		zichtbaarheid van kunst en cultuur	
jaarlijkse Cultuurprijs	€ 2.500	realisatie kunstwerken in de beeldnissen	€ 10.000
stimuleren beeldende kunst in de openbare ruimte	€ 5.000		
benoemen dorpsdichter	€ 7.000		
optredens tijdens gemeentelijke feestelijkheden	€ 5.000		
centrale opslag en beheer collecties Oirschot door MdVQ	€ 10.000		
totaal extra, structureel	€ 207.000	totaal extra, éénmalig	€ 205.000

Uitvoering van de cultuurnota kost €207.000 structureel. Dit is bovenop de huidige cultuurbegroting.

De dekking van deze structurele kosten nemen we mee in de Koersnota en vervolgens in de Begroting zodat de gemeenteraad een integrale afweging kan maken.

De éénmalige kosten zijn € 205.000. Van de éénmalige kosten wordt € 145.000 gedekt uit de Reserve Kunst & Cultuur (restant van de coronagelden). Daarnaast kan ook een bedrag van € 60.000 worden gedekt uit het budget van thema 5 “Lagen door de tijd kleine Beerze, van het uitvoeringsprogramma Vitaal Landelijk Gebied.

De dekking voor cultuureducatie vanaf 2025 zal voor ongeveer €10.000 euro gedekt kunnen worden uit het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK). **Op dit moment is het nog niet formeel bekend of het programma een doorstart maakt vanaf 2025, maar de signalen zijn positief.** Als Oirschot deelneemt aan dit landelijke programma, door Kunstloc Brabant uitgevoerd, krijgt het op grond van inwoneraantallen ongeveer €10.000 per jaar voor de periode 2025 t/m 2028. Voor meer toelichting zie hoofdstuk 5.

De dekking van de extra structurele (dus bovenop de bestaande cultuurbegroting) en éénmalige kosten is dan als volgt:

dekking structurele kosten		dekking incidentele kosten	
begrotingssaldo 2024 t/m 2027	€ 197.000	Reserve Kunst en Cultuur	€ 145.000
Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) vanaf 2025		dekking openluchttheater Oude Toren Oostelbeers	
rijksfinanciering via Kunstloc Brabant	€ 10.000	Vitaal Landelijk Gebied, thema 5	€ 60.000
dekking intern en extern	€ 207.000	dekking intern	€ 205.000

11. Uitvoering en monitoring

In het collegeprogramma is bepaald dat na vaststelling van het kunst- en cultuurbeleid meteen wordt gestart met de uitvoering. Het aanstellen van de cultuurverbinder en het aanpassen van de nadere regels subsidiëring muzikale en culturele vorming Oirschot zijn de eerste stappen. Het is van belang dat de gemeenteraad de uitvoering kan monitoren. Dit kan middels de nieuwsbrief die vier maal per jaar uitkomt.

Bijlage 1: inventarisatie culturele activiteiten

Gemeente Oirschot, april 2023

1. Culturele gebouwen

- Bibliotheek
- Museum Vier Quartieren
- De Basiliek
- De Stoelendans (in eigendom van particulieren)
- Museumbrouwerij Vandeoirsprong
- Boterkerkje
- Oude Kerkje in Middelbeers
- R.K. klooster van de zusters Karmelietessen collectie
- Klooster Nazareth, collectie
- Oude Raadhuis
- Dorpshuizen / Buurthuizen, zeven in totaal, voor zover het gaat over culturele activiteiten

Geen van deze gebouwen, op enkele dorps- en buurthuizen na, zijn eigendom van de gemeente. Bij De Stoelendans is de gemeente eigenaar van de ondergrond en is er een appartementsrecht van ca 550 m2 op de 1e verdieping. De gemeente heeft geen onderhoudsverplichtingen voor één van deze gebouwen, behalve voor de buurthuizen.

2. Culturele activiteiten

Culturele activiteiten divers

- Stichting Het Boterkerkje
- Stichting Het Oude Kerkje
- Museum Vier Quartieren (concerten, er staat een vleugel)
- Stichting Cultuurlandschap
- Stichting Kubes (bevordering kunst- en cultuurinitiatieven in De Beerzen)
- Stichting Amateurkunst Oirschot
- De Enck (in ontwikkeling)
- Stichting Culturele Evenementen Oirschot (CEO), met een commissie Culturele Prijs
- De LEV groep (SPUK gelden, voor workshops beeldende kunst met inwoners)

Cultuureducatie (op school)

- Diverse individuele docenten voor instrumentaal onderwijs op school
- AMV (Algemene Muzikale Vorming) voor groep 4 en 5
- 0,2 fte combinatiefunctionaris dans, les op basisscholen

Erfgoed

- Erfgoedplatform Oirschot (waaronder diverse verenigingen en stichtingen)

Muziek

- Muziek Collectief Oirschot
- Key4music
- Stichting Oirschot Concerten
- Stichting Kerkconcerten St. Pieter

- Stichting Beiaardconcerten
- Mondharmonicaclub Oirschot
- Muziekvereniging Arti
- Muziekvereniging Concordia Spoordonk
- Muziekvereniging de Vriendschap Oost- Wes en Middelbeers
- Stichting vrienden van harmonie arti et amicitiae
- Blaaskapel De Meidenband mee veul vent
- Blaasorkest c'est la vie
- Dweilorkest de Redtband
- Oirschots senioren orkest
- Mattheüs Passion Oirschot

Zang

- Berse Canonici gemengd koor
- Kinderkoor Eigenwijs
- Kinderkoor Triangel
- Liedertafel Santé
- Oirschots gemengd koor
- Seniorenkoor Zang doet Leven Oost, West en Middelbeers
- Zangduo Mirror Image
- Zanggroep DesNoots
- Zanggroep Mixed Voices
- Zanggroep No Limit Oost West en Middelbeers
- Zangvereniging Sint Willibrordus

Toneel

- Toneelvereniging Keskenoate
- Toneelvereniging thENCKater
- Toneelvereniging Uit de Bocht

Fotografie

- Fotogroep Iso5688
- Fotogroep Oirschot
- De Hippe Fotoclub, Spoordonk

Dans

- Dansschool Friz dance & fit

Beeldende kunst

- Stichting Kunstroute Oirschot
- Atelier Gabriele
- De Kunstkathedraal (Maartje Meerman)

Beeldend kunstenaars (enkele voorbeelden, niet volledig)

- Hester Pilz, beeldend kunstenaar
- Maartje Meerman, beeldend kunstenaar
- Hans van Eerd, beeldend kunstenaar
- Hans Grootswagers, beeldend kunstenaar
- Marlies Vonk, beeldend kunstenaar
- Jan Meynard van Emst, beeldend kunstenaar
- Mariëtte van Berkel, beeldend kunstenaar
- Marcel Bastiaans, beeldend kunstenaar
- Marc Mulders, beeldend kunstenaar
- Ingrid Vissers Sillyfish illustrator
- Ria Franc, beeldend kunstenaar

Evenementen

- Beerze Cultuurfestival in wording
- Stichting Splinter
- Halloween met muzikale omlijsting
- Sinterklaas in het Oude Kerkje, met muzikale omlijsting
- Muzikale fietstocht (2022, uit Coronagelden)
- Open Monumentendag / erfgoedweekend Oirschot

Kunst in de openbare ruimte

- In ontwikkeling: “Time Tube” ter hoogte van het Historisch legerkamp: nieuw kunstwerk, met cofinanciering vanuit de RegioDeal
- Beelden Jo Gijsen in de Beerzen
- Diverse beelden van Jan Meynard van Emst, o.a. het bevrijdingsmonument aan de Bestse weg.
- Van Ria Franc en Mariëtte van Berkel twee beelden in de tuin van het Boterkerkje.
- Op de Oirschotse hei de “Loopgraaf voor de Vrede” van Studio Marco Vermeulen.
- Van Hester Pilz twee gevelstenen: “‘t Lammeken” aan de Markt 6 en “De Pauw” aan de Koestraat 21.

Toerisme en kunst en cultuur

- Visit Oirschot

3. Overig

Kunst en cultuur en de regio

- SGE (Stedelijk Gebied Eindhoven)
  - regionaal kunstroutenetwerk, in ontwikkeling
  - regionaal digitaal platform voor het aanbod van o.a. kunst en cultuur in de Brainport Regio

Inmiddels landelijk bekende kunstenaars uit Oirschot

- Alex Klaasen (acteur, theatermaker, zanger)
- Henry van Loon (stand-up comedian, cabaretier, acteur)

Boekje over kunst in de openbare ruimte in Oirschot

- Kunstwerken in Oirschot, Uitgave: Stichting Gildemonument, ter gelegenheid van de onthulling van het Gildemonument, Auteur: N. van Kessel-van Nunen, datum: september 2005

Bijlage 2: samenstelling Denktank kunst- en cultuurbeleid

Denktank kunst- en cultuurbeleid 2023				
theater	Sjoert		Bossers	directeur De Schalm in Veldhoven
musea en erfgoedcollecties	Lilian		Calame	manager De Vier Quartieren, voorzitter Erfgoedplatform
muziek (vrije tijd)	Hanneke		Coolen - Colsters	lid Muziekcollectief Oirschot, docente saxofoon, initiatiefnemer protestactie
cultuureducatie / amateurkunst	Jan	van den	Eijnden	beleidsadviseur Landelijk Centrum voor Cultuureducatie en Amateurkunst
concerten klassieke muziek	Mieke		IJsselmuiden	voorzitter Stichting Oirschot Concerten
amateurkunst en beeldende kunst	Mark		Notten	voorzitter Stichting Kunstroute, penningmeester Stichting Amateurkunst Oirschot
dans	Anita		Rooijackers - van Gils	directeur Friz dance & fit
toerisme	Anne Marie		Rossou	directeur Visit Oirschot
cultuurevenementen	Frans		Verouden	cultuurevenementen